

IRÁNYMUTATÁSOK

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK (EU) 2015/855 IRÁNYMUTATÁSA

(2015. március 12.)

az eurorendszer etikai keretrendszere alapelveinek meghatározásáról és a monetáris politika keretébe tartozó műveletek és az EKB devizatartalékaival folytatott devizaügyletek végzése és az EKB devizatartalékokat megtestesítő eszközei kezelése tekintetében az Európai Központi Bankra és a nemzeti központi bankokra vonatkozó minimumszabályokról szóló EKB/2002/6 iránymutatás hatályon kívül helyezéséről (EKB/2015/11)

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK KORMÁNYZÓTANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 127. és 128. cikkére,

tekintettel a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányára és különösen annak 3.1., 5. és 16. cikkével összefüggésben értelmezett 12.1. és 14.3. cikkére,

mivel:

- (1) Az eurorendszer rendkívüli jelentőséget tulajdonít egy olyan szervezetrányítási megközelítésnek, amely az elszámoltathatóságot, az átláthatóságot és a legmagasabb szintű etikai követelményeket állítja az eurorendszer középpontjába. Ezen alapelvek betartása az eurorendszer hitelességének kulcsfontosságú eleme, és alapvető az európai polgárok bizalmának megőrzése szempontjából.
- (2) Erre tekintettel el kell fogadni az eurorendszer etikai keretrendszerét, amely rögzíti azokat az etikai követelményeket, amelyek betartása biztosítja annak hitelességét és jó hírnevét, továbbá az Európai Központi Bank (EKB) és azon tagállamok nemzeti központi bankjai (NKB-k), amelyek pénzneme az euro, szervei és személyzete tagjainak integritásába és pártatlanságába vetett közbizalmat (a továbbiakban: az eurorendszer etikai keretrendszere). Az eurorendszer etikai keretrendszerének az alapelveket rögzítő ezen iránymutatásból, az ezen alapelvek végrehajtására vonatkozó bevált gyakorlatokból, valamint az egyes eurorendszerbeli központi bankok által elfogadott belső szabályokból és gyakorlatokból kell állnia.
- (3) Az EKB/2002/6 iránymutatás ⁽¹⁾ a monetáris politika keretébe tartozó műveletek és az EKB devizatartalékaival folytatott devizaügyletek végzése és az EKB devizatartalékokat megtestesítő eszközei kezelése tekintetében az eurorendszerbeli központi bankokra vonatkozó etikai minimumszabályokat rögzít. A Kormányzótanács szükségesnek tartja ezen etikai minimumkövetelmények kiterjesztését az eurorendszerre ruházott valamennyi feladat ellátására, annak biztosítása érdekében, hogy azonos etikai követelmények vonatkozzanak az eurorendszer feladatainak ellátásában részt vevő szervek tagjaira és személyzetére, továbbá az eurorendszer egésze jó hírvének védelme érdekében. Az EKB/2002/6 iránymutatást ezért ezzel az iránymutatással kell felváltani.
- (4) Emellett az EKB/2002/6 iránymutatásban rögzített, a bennfentes információkkal való visszaélés megelőzésére vonatkozó jelenlegi minimumkövetelményeket tovább kell fejleszteni az EKB vagy az NKB-k szerveinek tagjai vagy személyzetének tagjai általi ilyen visszaélések megelőzésének megerősítése és a magánjellegű pénzügyi ügyletekből eredő esetleges összeférhetlenség kizárása érdekében. E célból az eurorendszer etikai keretrendszerének egyértelműen meg kell határoznia a főbb fogalmakat, valamint a különböző érintett szervek szerepeit és felelősségét. Emellett a bennfentes információkkal való visszaélés általános tilalmán túlmenően további korlátozásokat kell meghatároznia a bennfentes információkhoz hozzáférő személyekre vonatkozóan. Az eurorendszer etikai keretrendszerének továbbá rögzítenie kell a megfelelő figyelemmel kísérésére vonatkozó követelményeket, és a meg nem felelés eseteinek jelentését.
- (5) Az eurorendszer etikai keretrendszerének ezenkívül az összeférhetlenség eseteinek elkerülésére, valamint az ajándékok elfogadására és a vendéglátásra vonatkozó minimumszabályokat is tartalmaznia kell.

⁽¹⁾ EKB/2002/6 iránymutatás (2002. szeptember 26.) a monetáris politika keretébe tartozó műveletek és az EKB devizatartalékaival folytatott devizaügyletek végzése és az EKB devizatartalékokat megtestesítő eszközei kezelése tekintetében az Európai Központi Bankra és a nemzeti központi bankokra vonatkozó minimumszabályokról (HL L 270., 2002.10.8., 14. o.).

- (6) Az eurorendszer etikai keretrendszerét az eurorendszer feladatai ellátása során kell alkalmazni. Kívánatos, hogy az eurorendszerbeli központi bankok egyenértékű követelményeket alkalmazzanak a nem az eurorendszerhez kapcsolódó feladatok ellátásában részt vevő személyzet tagjaira és külső alkalmazottakra is.
- (7) Ezen iránymutatás rendelkezései nem érintik az alkalmazandó nemzeti jogszabályokat. Amennyiben valamely NKB-t az alkalmazandó nemzeti jogszabályok megakadályoznak abban, hogy ezen iránymutatás valamely rendelkezését végrehajtsa, erről tájékoztatnia kell az EKB-t. Emellett az érintett NKB-nak meg kell fontolnia a rendelkezésre álló ésszerű intézkedések elfogadását a nemzeti jog alapján fennálló akadály leküzdése érdekében.
- (8) Ezen iránymutatás rendelkezései nem érintik a Kormányzótanács tagjaira vonatkozó magatartási kódexet ⁽¹⁾.
- (9) Míg az eurorendszer etikai keretrendszere az eurorendszer feladatainak ellátására korlátozódik, a Kormányzótanács ezzel egyenértékű etikai keretrendszert fogadott el az egységes felügyeleti mechanizmus részeként a felügyeleti feladatok EKB és illetékes nemzeti hatóságok általi ellátására vonatkozóan ⁽²⁾,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYMUTATÁST:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen iránymutatás alkalmazásában:

1. „eurorendszerbeli központi bank”: az EKB és azon tagállamok NKB-i, amelyek pénzneme az euro;
2. „az eurorendszer feladatai”: a Szerződéssel és a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányával összhangban az eurorendszerre ruházott feladatok;
3. „bennfentes információ”: az eurorendszer feladatainak az eurorendszerbeli központi bankok általi ellátására vonatkozó, piaci szempontból érzékeny bármely információ, amelyet nem hoztak nyilvánosságra vagy amely a nyilvánosság számára nem hozzáférhető;
4. „piaci szempontból érzékeny információ”: olyan pontos információ, amelynek nyilvánosságra hozatala valószínűleg jelentős hatást gyakorolna valamely eszközök áraira vagy a pénzügyi piacokon fennálló árakra;
5. „bennfentes”: valamely szerv tagja vagy a személyzet tagja, aki – az egyszeri hozzáférés esetét kivéve – bennfentes információhoz fér hozzá;
6. „személyzet tagja”: bármely olyan személy, aki valamely eurorendszerbeli központi bankkal munkaviszonyban áll, azon személyek kivételével, akiket kizárólag az eurorendszer feladatainak ellátásához nem kapcsolódó feladatokkal bíztak meg;
7. „szervek tagja”: az eurorendszerbeli központi bankok döntéshozó és egyéb belső szerveinek a személyzet tagjaitól eltérő tagjai;
8. „pénzügyi vállalatok”: jelentése megegyezik az 549/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽³⁾ 2. fejezetének 2.55. pontjában meghatározottakkal;
9. „összeférhetlenség”: olyan helyzet, amelyben a szervek tagjainak vagy a személyzet tagjainak olyan személyes érdeke áll fenn, amely befolyásolhatja, vagy látszólag befolyásolja a feladatainak pártatlan és objektív ellátását;

⁽¹⁾ Az Európai Központi Bank magatartási kódexe a Kormányzótanács tagjai számára (HL C 123., 2002.5.24., 9. o.).

⁽²⁾ Az Európai Központi Bank (EU) 2015/856 iránymutatása (2015. március 12.) az egységes felügyeleti mechanizmus etikai keretrendszere elveinek megállapításáról (EKB/2015/12) (lásd e Hivatalos Lap 29. oldalát).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 549/2013/EU rendelete (2013. május 21.) az Európai Unió-beli nemzeti és regionális számlák európai rendszeréről (HL L 174., 2013.6.26., 1. o.).

10. „személyes érdekeltség”: bármely – pénzbeli vagy nem pénzbeli jellegű – juttatás vagy lehetséges juttatás a szervezetek tagjai vagy a személyzet tagjai, családtagjaik és egyéb rokonaik, vagy baráti körük és közeli ismerőseik számára;
11. „előny”: bármely ajándék, vendéglátás vagy egyéb – pénzbeli vagy nem pénzbeli jellegű – juttatás, amely a címzett pénzügyi, jogi vagy személyes helyzetét ténylegesen javítja, és amelyre a címzett egyébként nem jogosult.

2. cikk

Hatály

- (1) Ez az iránymutatás az eurorendszerbeli központi bankokra az eurorendszer feladatainak ellátása során alkalmazandó. E tekintetben az eurorendszerbeli központi bankok által az ezen iránymutatás rendelkezéseinek teljesítése érdekében elfogadott belső szabályok alkalmazandók szerveik tagjaira és személyzetük tagjaira.
- (2) Az eurorendszerbeli központi bankok törekednek arra, hogy – amennyire ez jogilag megvalósítható – az ezen iránymutatás rendelkezéseinek végrehajtása érdekében meghatározott kötelezettségeket kiterjesszék az eurorendszer feladatainak ellátásában részt vevő azon személyekre, akik nem az eurorendszerbeli központi bankok személyzetének tagjai.
- (3) Ezen iránymutatás rendelkezései nem érintik az eurorendszerbeli központi bankok által szerveik tagjaira és személyzetük tagjaira alkalmazott szigorúbb etikai szabályokat.

3. cikk

Szerepek és felelősség

- (1) A Kormányzótanács az eurorendszer szintjén a szervezeti és etikai kultúra meghatározásáért viselt felelősségére tekintettel ebben az iránymutatásban rögzíti az eurorendszer etikai keretrendszerének elveit, valamint az ezen elvek végrehajtására vonatkozó bevált gyakorlatokat állapít meg.
- (2) A számvizsgáló bizottság, a belső ellenőrzési bizottság és a szervezettefejlesztési bizottság megbízatásának megfelelően részt vesz az eurorendszer etikai keretrendszerének alkalmazásában és figyelemmel kísérésében.
- (3) Az eurorendszerbeli központi bankok meghatározzák az eurorendszer etikai keretrendszerének helyi szinten történő végrehajtásában, alkalmazásában és figyelemmel kísérésében részt vevő szervek, egységek és a személyzet tagjainak szerepét és felelősségét.

4. cikk

Tájékoztatás és a tudatosság növelése

- (1) Az eurorendszerbeli központi bankok az ezen iránymutatást végrehajtó belső szabályait világos és átlátható módon fogalmazzák meg, közlik szerveik tagjaival és személyzetük tagjaival, és biztosítják, hogy e szabályok könnyen elérhetőek legyenek.
- (2) Az eurorendszerbeli központi bankok a szerveik tagjai és személyzetük tagjai körében a tudatosság növelésére szolgáló megfelelő intézkedéseket hoznak annak érdekében, hogy ez utóbbiak megértseik az eurorendszer etikai keretrendszerére alapján fennálló kötelezettségeiket.

5. cikk

A szabályok betartásának figyelemmel kísérése

- (1) Az eurorendszerbeli központi bankok figyelemmel kísérik az ezen iránymutatást végrehajtó szabályok betartását. A figyelemmel kísérés – szükség szerint – rendszeres és/vagy eseti ellenőrzések végzését foglalja magában. Az eurorendszerbeli központi bankok megfelelő eljárásokat alakítanak ki a szabályok megsértésének eseteire való gyors reagálás és azok gyors kezelése érdekében.
- (2) A szabályok betartásának figyelemmel kísérése nem érinti azon belső szabályokat, amelyek belső vizsgálatot tesznek lehetővé abban az esetben, amennyiben felmerül annak gyanúja, hogy valamely szerv tagja vagy a személyzet egy tagja megsértette az ezen iránymutatást végrehajtó szabályokat.

6. cikk

A szabályok megsértésének jelentése és nyomon követés

- (1) Az eurorendszerbeli központi bankok az ezen iránymutatást végrehajtó szabályok megsértésének jelentésére vonatkozó belső eljárásokat fogadnak el, beleértve a közérdekű bejelentésekre vonatkozó szabályokat az alkalmazandó törvényekkel és rendeletekkel összhangban.
- (2) Az eurorendszerbeli központi bankok a szabályok megsértését bejelentő személyek megfelelő védelmét biztosító intézkedéseket fogadnak el.
- (3) Az eurorendszerbeli központi bankok biztosítják, hogy a szabályok megsértésének eseteit nyomon kövessék, beleértve adott esetben az arányos fegyelmi intézkedések kirovását az alkalmazandó fegyelmi szabályokkal és eljárásokkal összhangban.
- (4) Az eurorendszerbeli központi bankok az ezen iránymutatást végrehajtó szabályok megsértéséhez kapcsolódó jelentősebb eseteket az alkalmazandó belső eljárásokkal összhangban indokolatlan késedelem nélkül jelentik a szervezetfejlesztési bizottságon keresztül a Kormányzótanácsnak. Sürgős esetekben az eurorendszerbeli központi bank a szabályok megsértéséhez kapcsolódó jelentősebb esetet közvetlenül is jelentheti a Kormányzótanácsnak. Az eurorendszerbeli központi bankok minden esetben egyidejűleg tájékoztatják a számvizsgáló bizottságot is.

II. FEJEZET

A BENNFENTES INFORMÁCIÓKKAL VALÓ VISSZAÉLÉS MEGELŐZÉSÉRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

7. cikk

A bennfentes információkkal való visszaélés általános tilalma

- (1) Az eurorendszerbeli központi bankok biztosítják, hogy szerveik tagjai és személyzetük tagjai számára tilos legyen a bennfentes információkkal való visszaélés.
- (2) A bennfentes információkkal való visszaélés tilalma kiterjed legalább: a) a bennfentes információk felhasználására – akár saját számlára, akár harmadik felek számlájára végzett – magánjellegű ügyletekhez; b) a bennfentes információk felfedésére bármely más személy előtt, kivéve, ha arra hivatali feladatok ellátása során, a szükséges ismeret elve alapján kerül sor; és c) a bennfentes információk felhasználására annak érdekében, hogy más személy részére magánjellegű pénzügyi ügyletek megkötését ajánlják vagy más személyeket erre késztesse.

8. cikk

A bennfentesekre vonatkozó különleges korlátozások

- (1) Az eurorendszerbeli központi bankok biztosítják, hogy a bennfentes információkhoz való hozzáférés a szervek és a személyzet azon tagjaira korlátozódjon, akiknek feladataik ellátáshoz szükségük van az ezen információkhoz való hozzáférésre.
- (2) Az eurorendszerbeli központi bankok biztosítják, hogy minden bennfentes személyre különleges korlátozások vonatkozzanak a kiemelt jelentőségű magánjellegű pénzügyi ügyletek tekintetében. Valamely magánjellegű pénzügyi ügylet akkor minősül kiemelt jelentőségűnek, ha az szorosan összefügg az eurorendszer feladatainak ellátásával, vagy ezt a látszatot keltheti. Az eurorendszerbeli központi bankok belső szabályaikban rögzítik az ezen kiemelt jelentőségű ügyletek felsorolását, amelynek különösen az alábbiakat kell tartalmaznia:
- az Unióban székhellyel rendelkező pénzügyi vállalatok által kibocsátott részvényekkel és kötvényekkel végzett ügyletek;
  - devizaügyletek, arannyal végzett ügyletek, euroövezeti állampapírokkal való kereskedés;
  - rövid távú kereskedés, vagyis ugyanazon pénzügyi eszköz megvásárlása és ezt követő értékesítése, vagy értékesítése és ezt követő megvásárlása meghatározott referencia-időszakon belül;
  - az a)–c) pontban felsorolt pénzügyi eszközökhöz kapcsolódó származtatott eszközökkel végzett ügyletek, valamint azon kollektív befektetési formák, amelyek fő célja az ilyen pénzügyi eszközökbe történő befektetés.

(3) Az eurorendszerbeli központi bankok a bennfentesekre vonatkozó különleges korlátozásokat rögzítő belső szabályokat az eredményességhez, a hatékonysághoz és az arányossághoz kapcsolódó megfontolások figyelembevételével fogadják el. E különleges korlátozások az alábbiak bármelyikét vagy bármely kombinációját magukban foglalhatják:

- a) meghatározott pénzügyi ügyletek tilalma;
- b) meghatározott pénzügyi ügyletek esetében az előzetes engedélyezésre vonatkozó követelmény;
- c) meghatározott pénzügyi ügyletek esetében előzetes vagy utólagos bejelentési követelmény; és/vagy
- d) tilalmi időszakok meghatározott pénzügyi ügyletekre vonatkozóan.

(4) Az eurorendszerbeli központi bankok dönthetnek úgy, hogy e különleges korlátozásokat a személyzet bennfentes személyeken kívül tagjaira is alkalmazzák.

(5) Az eurorendszerbeli központi bankok biztosítják, hogy a kiemelt jelentőségű magánjellegű pénzügyi ügyleteket tartalmazó felsorolásaik a Kormányzótanács döntéseinek figyelembevétele érdekében rövid időn belül kiigazíthatók legyenek.

(6) Az eurorendszerbeli központi bankok belső szabályaikban meghatározzák azokat a feltételeket és biztosítékokat, amelyek mellett a szerveik és személyzetük azon tagjai, akik magánjellegű pénzügyi ügyleteik kezelését írásbeli vagyongkezelési megállapodás alapján független harmadik félre bízzák, mentesülnek az e cikkben rögzített különleges korlátozások alól.

III. FEJEZET

AZ ÖSSZEFÉRHETETLENSÉG ELKERÜLÉSÉRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

9. cikk

Összeférhetetlenség

(1) Az eurorendszerbeli központi bankok mechanizmust alakítanak ki az olyan helyzetek elkerülésére, amelyben a személyzet tagjaként kinevezhető pályázó esetében a korábbi szakmai tevékenységeiből vagy személyes viszonyaiból eredő összeférhetlenség áll fenn.

(2) Az eurorendszerbeli központi bankok olyan belső szabályokat fogadnak el, amelyek megkövetelik, hogy szerveik és személyzetük tagjai munkaviszonyuk fennállása alatt kerüljenek el minden olyan helyzetet, amely összeférhetlenséget eredményezhet, valamint, hogy jelentsék az ilyen helyzeteket. Az eurorendszerbeli központi bankok biztosítják, hogy összeférhetlenség bejelentése esetén az összeférhetlenség elkerülését szolgáló megfelelő intézkedések álljanak rendelkezésre, beleértve az adott ügyben a feladatok elvégzése alóli mentesítést.

(3) Az eurorendszerbeli központi bankok mechanizmust alakítanak ki a szerveik tagjainak és személyzetük közvetlenül a vezetésnek jelentő magas beosztású tagjainak a munkaviszony megszűnése után folytatott szakmai tevékenységeiből eredő lehetséges összeférhetetlen helyzetek értékelésére és elkerülésére.

(4) Az eurorendszerbeli központi bankok adott esetben mechanizmust alakítanak ki a személyzetük tagjai által a fizetés nélküli szabadság alatt folytatott szakmai tevékenységekből eredő lehetséges összeférhetetlen helyzetek értékelésére és elkerülésére.

IV. FEJEZET

AZ AJÁNDÉKOK ELFOGADÁSÁRA ÉS A VENDÉGLÁTÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

10. cikk

Előnyök elfogadásának tilalma

(1) Az eurorendszerbeli központi bankok olyan belső szabályokat fogadnak el, amelyek megtiltják szerveik vagy személyzetük tagjai számára, hogy hivatali kötelességeik ellátásával bármilyen összefüggésben saját maguknak vagy bármely más személynek valamely előnyben részesülésével összefüggő ígéretet kérjenek, kapjanak vagy fogadjanak el.

(2) Az eurorendszerbeli központi bankok belső szabályaikban az (1) bekezdésben rögzített tilalom alóli mentességeket határozhatnak meg a központi bankok, uniós intézmények, szervek vagy hivatalok, nemzetközi szervezetek és kormányzati szervek által kínált előnyök tekintetében, valamint a magánszféra által kínált, szokásos vagy elhanyagolható értékű előnyök tekintetében, ez utóbbi esetben feltéve, hogy ezek az előnyök nem gyakoriak és nem ugyanabból a forrásból származnak. Az eurorendszerbeli központi bankok biztosítják, hogy ezek a mentességek ne befolyásolják a szerveik tagjainak és személyzetük tagjainak függetlenségét és pártatlanságát, és ne is kelthessék ezt a látszatot.

V. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

11. cikk

Hatályon kívül helyezés

Az EKB/2002/6 iránymutatás hatályát veszti.

12. cikk

Hatálybalépés és végrehajtás

(1) Ez az iránymutatás az NKB-kkal történő közlése napján lép hatályba.

(2) Az eurorendszerbeli központi bankok meghozzák azokat az intézkedéseket, amelyek az ezen iránymutatás végrehajtása és az annak való megfelelés érdekében szükségesek, és azokat 2016. március 18-tól alkalmazzák. Az NKB-k tájékoztatják az EKB-t az ezen iránymutatás végrehajtásának esetleges akadályairól, és legkésőbb 2016. január 18-ig értesítik az EKB-t az előbbi intézkedések szövegéről és az azokhoz kapcsolódó eszközökről.

13. cikk

Jelentések és felülvizsgálat

(1) Az NKB-k évente jelentést tesznek az EKB-nak ezen iránymutatás végrehajtásáról.

(2) A Kormányzótanács legalább háromévente felülvizsgálja ezt az iránymutatást.

14. cikk

Címzettek

Ennek az iránymutatásnak címzettje az eurorendszer valamennyi központi bankja.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2015. március 12-én.

az EKB Kormányzótanácsa részéről

az EKB elnöke

Mario DRAGHI